

Saksframlegg

Arkivnr. K00	Saksnr. 2018/3236-4	
Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Utvalg for næring, plan og miljø	14/19	11.02.2019
Formannskapet	9/19	14.02.2019
Utvalg for næring, plan og miljø	34/19	25.02.2019
Kommunestyret	7/19	28.02.2019

Saksbehandler: Aril Røttum

Høringsbrev NOU 2018:11 Ny fjellov

Dokumenter i saken:

1	I	Høringsbrev NOU 2018:11 Ny fjellov	Det kongelige landbruks- og matdepartement
2	I	USS - høring om ny fjellov - orientering	Utmarkskommunenenes Sammenslutning USS
3	I	Utkast til høringsuttalelse - NOU 2018:11 Ny fjellov	Utmarkskommunenenes sammenslutning
4	S	Høringsbrev NOU 2018:11 Ny fjellov	
5	I	Høringsforslag - ny fjellov - statsallmenningslovutvalget NOU 2018:11	Utmarkskommunenenes sammenslutning USS
6	I	Ny presisering - viktig melding: Høringsforslag - Ny fjellov - statsallmenningslovutvalget NOU 2018:11	Utmarkskommunenenes sammenslutning USS
7	I	Landsstyret vedtok 12. februar 2019 høringsuttalelse til forslaget om ny fjellov - NOU 2018:11	Utmarkskommunenenes sammenslutning - USS
8	U	Høringsbrev NOU 2018:11 Ny fjellov, uttalelse fra valgt arbeidsgruppe	Kommunestyret

Vedlegg

- (Utkast) Høringsuttalelse fra Utmarkskommunenenes sammenslutning til NOU 2018:11 Ny fjellovtil
- Høringsbrev NOU 2018:11 Ny fjellov, uttalelse fra valgt arbeidsgruppe

Ingress

Høringsuttalelse fra Midtre Gauldal kommune til NOU 2018: 11 Ny Fjellov.

Saksopplysninger

Landbruks- og matdepartementet sendte 29.8.2018 NOU 2018 Ny Fjellov, på høring. Høringsfristen er 28.2.2019. Dette er en svært viktig sak for de bruksberettigede, allmenningsbygdene og andre brukere av statsallmenningene og for fjellstyrenes framtid. Statsallmenningsutvalget foreslår at en ny fjellov skal erstatte de to lovene som i dag regulerer bruken og forvaltningene av statsallmenningene, fjelloven og statsallmenningsloven. Lovforslaget går ut på at det skal være ett fjellstyre i stedet for fjellstyre, og allmenningsstyre for den enkelte allmenning slik det i hovedsak er i dag i det enkelte bygdelag. Fjellstyret skal derfor ha de oppgavene som i dag ligger til disse styrene. Dette innebærer bl.a. at fjellstyret skal forvalte skogen i statsallmenningene, og ha ansvaret for utvisning av trevirke til virkesrettshaverne.

I Midtre Gauldal Kommune er det 3 fjellstyrer og 7 statsallmenningsstyrer som forvalter bruksretter på statsallmenningene som utgjør om lag 40 % av arealene i kommunen.

Formannskapet behandlet høringen i RS sak 90/18 den 6.9.2018, og ba NPM utvalget om å utarbeide forslag til høringsuttalelse for endelig vedtak i formannskapet.

Midtre Gauldal Kommune er medlem i Utmarkskommunenes Sammenslutning (USS), som har laget felles uttalelse for medlemskommunene. Kommunen mottok denne datert 14.1.2019.

Vurdering

Store deler av Norges fjellområder er statsallmenning. Områdene har stor verdi i landbrukssammenheng, og brukes av mange. Loven må sikre rammer som ivaretar bruksrettene. Rettigheter som bruksrett til beite, setring, tilleggsjord og hogst har stor verdi for den enkelte gårdbruker. Det er viktig å styrke prinsippet om at verdiskapningen fra områdene skal være igjen lokalt.

USS har laget en omfattende høringsuttalelse på 31 sider som omhandler det aller meste av aktuelle spørsmål også for Midtre Gauldal kommune. Vår uttalelse understreker noen av punktene i denne fellesuttalelsen fra USS.

De foreslår at kommunene blir gitt større plass i forvaltningen av statsallmenningene. Følgende temaer er av særlig betydning for kommunene: kommunenes myndighet i utmarka, behandling av festeforhold, skog/virkesrett og oppsyn m.fl. Bemerker at det er særlig viktig å sikre samhandling mellom aktører i statsallmenningene og kommunene. Midtre Gauldal kommune har samarbeidet med fjellstyrene og Statskog, og laget behovsvurderinger i saker som omhandler utvisning av setervoller, beitearealer og tilleggsjord. *Det kommer i liten grad fram hvordan og slik samhandling skal skje. Dette bør følges opp i det videre lovarbeidet.*

Gjeldende fjellov er fra 1975. Det har skjedd store endringer i landbruket fra 1975 og fram til i dag. Det er færre brukere i dag, som bruker en større del av jordbruksarealene i kommunen. Andelen dyrkajord på leid hånd har økt vesentlig. Dette medfører også at mye av setervollarealene brukes og høstes av andre enn setereierne. Driveplikten på dyrka jord hviler på grunneier etter jordloven. På statsallmenningene er ikke jordbruksarealene på bruksrettssetrene knyttet til gårdene i matrikkelen. Det er derfor ingen automatikk i at gårdbrukerne har driveplikt på setervollene, men det er naturlig at egne arealer og setervollene blir sett i sammenheng. Det oppfattes likevel noe uklart om kommunene kan kontrollere om driveplikten på dyrkajord i statsallmenningene oppfylles.

For å sikre at jordbruksarealene på statsallmenningene drives og holdes i bevd, er det ønskelig at det aksepteres og ses på ordninger der arealer kan leies bort, slik at det kan opprettes kontrakter på lik linje med annen jord i henhold til jordlovens § 8, om driveplikt.

Til pkt. 10.3 Om tomtfeste og salg av hyttetomter.

Kommunen vil understreke særlig betydningen statsallmenningene har som beiteområder for småfe, storfe og storvilt, og adgangen til å avtale at festetomter ikke skal gjerdes inn.

Til pkt. 11.4 Beite

Kommunen understreker at det bør kunne åpnes for utleie av inngjerdete beiteareal, etter samtykke fra fjellstyret. I tillegg bør det være mulig for beitebrukerne å leie ut gjeterbu i perioder av året hvor det ikke er aktuelt å ha dyr på beite.

Disse nevnte punktene er kun kommunens presiseringer og tillegg i forhold til USS sin fellesuttalelse.

Ut over dette støtter kommunen USS sitt forslag til høringsuttalelse til NOU 2018: 11 NY FJELLOV slik det er framlagt.

Rådmannens innstilling

Midtre-Gauldal Kommune støtter Utmarkskommunenenes Sammenslutning (USS) sin felles høringsuttalelse til NOU 2018: 11 NY FJELLOV med tillegg av de presiseringer som er gjort i vurderingen.

Saksprotokoll i Utvalg for næring, plan og miljø - 11.02.2019

Utvalget fremmet følgende alternative innstilling:

«Saken utsettes til neste møte».

Alternativ innstilling enstemmig vedtatt.

Vedtak

Saken utsettes til neste møte.

Saksprotokoll i Formannskapet - 14.02.2019

Øystein Digre ble permittert og forlot møtet.

Bjørn Enge fremmet forslag:

Formannskapet nedsetter et utvalg bestående av følgende personer:

Kåre Merket

Ordfører

Kjell Arne Vinsnesbakk

rådmannen

som fremmer forslag til høringsuttalelse til kommunestyret 280219.

Enstemmig vedtatt.

Vedtak

Formannskapet nedsetter et utvalg bestående av følgende personer:

Kåre Merket

Ordfører

Kjell Arne Vinsnesbakk

rådmannen

som fremmer forslag til høringsuttalelse til kommunestyret 280219.

Saksprotokoll i Utvalg for næring, plan og miljø - 25.02.2019

Rådmannens innstilling enstemmig vedtatt.

Vedtak

Midtre-Gauldal Kommune støtter Utmarkskommunenes Sammenslutning (USS) sin felles høringsuttalelse til NOU 2018: 11 NY FJELLOV med tillegg av de presiseringer som er gjort i vurderingen.

Saksprotokoll i Kommunestyret - 28.02.2019

Per Ingar Almås tok igjen plass.

Ordføreren fremmet følgende forslag:

Innstillingen fra utvalg for næring- plan og miljø vedtas.

Tor Flagestad fremmet følgende forslag:

Midtre Gauldal kommune skal ha ett fjellstyre fra høsten 2019.

Votering:

Det ble foretatt alternativ votering mellom forslaget fra Tor Flagestad og innstillingen fra næring- plan og miljø. Tor Flagestads forslag fikk 1 stemme og falt. Forslaget fra næring- plan og miljø fikk 29 stemmer og ble vedtatt.

Vedtak

Midtre-Gauldal Kommune støtter Utmarkskommunenes Sammenslutning (USS) sin felles høringsuttalelse til NOU 2018: 11 NY FJELLOV med tillegg av de presiseringer som er gjort i vurderingen.

Midtre Gauldal kommune mener i tillegg generelt at dagens system med 3 fjellstyrer i Midtre Gauldal skal videreføres, og at allmenningsstyrene går inn i de respektive fjellstyrene i de ulike bygdelag. Dette betyr at Midtre Gauldal kommune fortsatt skal ha 3 fjellstyrer som i dag, og at det etableres en felles lov for fjellstyrene og allmenningsstyrene.

Kommunen mener at fjellstyret skal anses som et forvaltningsorgan, med muligheter for rettighetshaverne til å klage. I innstillingens pkt 9.1.1.1 framgår det at i forarbeidene til fjelloven i 1920 og 1975 har fjellstyret vært ansett som forvaltningsorgan. Dette er også lagt til grunn av justisdep. lovavdeling i en uttalelse i 1983. Forslaget om at fjellstyret skal være et privat rettsobjekt innebærer følgelig en endring av gjeldende rett, som kommunen ikke kan se det er grunnlag for.

Viser til pkt. 10.3 i USS sin uttalelse. Tillegg: Det bør arbeides for å finne løsninger i samarbeid med beitebruksinteressene for å legge inn bestemmelser i reguleringsplaner om inngjerding av hyttetomter og hytteområder på statsallmenninger. Dette kan medvirke til å dempe konfliktnivå.

Midtre Gauldal kommune oppfatter det uproblematisk at dyrkamarka på setervollene på allmenningene følger med i et leieforhold når jordbruksarealer på gårdene leies bort. I tillegg mener vi at det i noen områder vil være svært begrensede muligheter for nydyrking/tilleggsjord dersom det ikke kan utvises tilleggsjord i produktiv skog. Det må derfor være anledning til å utvise tilleggsjord der det er produktiv skog.

Kommunen støtter forslaget om videreføring av statlig grunnfinansiering av fjellstyrene, og at refusjonsordningen fortsatt skal dekke oppsyn, skjøtsel og saksbehandling. Vi støtter også forslag om at overskuddsmidler fra fjellkassen også skal kunne brukes til å styrke næringsgrunnlaget i allmenningsbygdene.

Tillegg til pkt 6.9 i USS sin uttalelse om fjellkassa: Midtre Gauldal kommune mener at fjellstyrene ikke kan ta opp lån uten kommunestyrets godkjenning.

Til pkt 10.5 i USS sin uttalelse om utbygging av større vannkraftverk. Midtre Gauldal kommune er i mot at fallrettigheter selges ut av områdene. Utbygging av mindre kraftverk kan anses som en bruksrett.

Til pkt 13.6 i USS sin uttalelse om uttalelse fra kommunen. Midtre Gauldal kommune mener at kommunen kan uttale seg i saker om jakt og fiske. Klagesaker vedrørende jakt skal fortsatt behandles av miljødirektoratet.

